

โครงการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชน

1. ระบุความสอดคล้องตามยุทธศาสตร์วิจัย

1.1 ระบุยุทธศาสตร์วิจัยของมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 มหาวิทยาลัยวิจัยเพื่อนวัตกรรมและสังคม (เป้าประสงค์ที่ 2 ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้และมีเศรษฐกิจที่ยั่งยืน)

1.2 ระบุความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์วิจัยคณะ/หน่วยงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สอน วิจัย และบริการวิชาการ บนพื้นฐานการบูรณาการศาสตร์ด้านวิทยาการสื่อสาร (เป้าประสงค์ที่ 3.2 สร้างทีมวิจัย หัวข้อวิจัย หรือชุดโครงการวิจัย และโครงการบริการวิชาการ โดยบูรณาการศาสตร์ด้านวิทยาการสื่อสารที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนท้องถิ่น สู่อุตสาหกรรม)

2. พื้นที่/ชุมชนเป้าหมาย

2.1 ความต้องการของชุมชน (จะต้องมีหลักฐานจากการสำรวจความต้องการหรือชุมชนร้องขอ)

ชุมชนตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เสนอให้คัดเลือกนักเรียนที่มีพื้นฐานทักษะด้านคอมพิวเตอร์ โดยส่งเสริมให้เขามีทักษะด้านการออกแบบตราสินค้าที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของชุมชนตำบลบานา เนื่องจากชุมชนมีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาตามกลุ่มอาชีพ แต่ยังขาดความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์

(หลักฐานการสำรวจความต้องการ “ข้อมูลสรุปการวางแผนโครงการบริการวิชาการร่วมกับชุมชนตำบลบานา” ซึ่งคณะวิทยาการสื่อสาร ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลบานา ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริการวิชาการแก่ชุมชนท้องถิ่น เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2559 โดยมีผู้แทนชุมชนร่วมเสนอความต้องการและความจำเป็นของชุมชน)

2.2 ระบุจำนวนผู้รับบริการ/พื้นที่เป้าหมาย

จำนวนผู้รับบริการ : รวม 50 คน

1) ตัวแทนชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ/กลุ่มสินค้า 20 กลุ่มๆ ละ 2 คน = 40 คน

2) หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่เกี่ยวข้อง 10 คน

พื้นที่เป้าหมาย : จังหวัดปัตตานี

2.3 ระบุการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการ

1) ชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดปัตตานี ที่ต้องการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ เข้าร่วมโครงการเพื่อเรียนรู้และพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ โดยมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และคณะวิทยาการสื่อสาร ม.อ. ร่วมกันช่วยพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์

2) กลุ่มอาชีพที่ต้องการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ร่วมเสนอแนวคิดในการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ร่วมกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาและคณาจารย์สาขาวิชาการออกแบบและสร้างสรรค์สื่อ คณะวิทยาการสื่อสาร ม.อ.ปัตตานี

3) ชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกผลิตภัณฑ์ตัวอย่างที่มีการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่ส่งเสริมการขายที่ดี

3. ระยะเวลา/สถานที่ดำเนินการ (โปรดระบุวัน/เดือน/ปี)

วันที่ 16-18 มีนาคม 2561

สถานที่ดำเนินการ คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

4. ผู้รับผิดชอบโครงการ

5.1 คณะทำงาน/หน่วยงาน

คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

5.2 หน่วยงานร่วม (ภายใน/ภายนอก)

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

5. หลักการและเหตุผล (ที่มาของปัญหา)

ชุมชนตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี มีสินค้าชุมชนเป็นจำนวนมาก และมีหลายระดับ เช่น ผักเสี้ยนดอง ไข่ขมและ อาหารนก น้ำจิ้ม ผลิตภัณฑ์อาหารทะเล พริกป่น เป็นต้น การบรรจุภัณฑ์สินค้าจะช่วยรักษาคุณภาพของสินค้าให้มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย และหากมีการออกแบบตราสินค้า จะช่วยให้เป็นที่จดจำของลูกค้า และสร้างความแตกต่างและมีความโดดเด่นกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าประเภทเดียวกัน การออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของชุมชน จะแสดงถึงเรื่องราว ความเป็นปราชญ์ชุมชน และแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนนั้นๆ การพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์จึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการขาย และเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนมากขึ้น เพราะจะมีสินค้าให้เลือกซื้อเหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคในแต่ละระดับ ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับที่ชุมชนตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ให้ความสนใจและต้องการให้สินค้าของชุมชนได้รับการพัฒนาการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ โดยเสนอให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าชุมชน เป็นการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในชุมชนไปพร้อมๆ กับการพัฒนาศักยภาพในการผลิตสินค้าชุมชน สร้างงาน สร้างอาชีพให้กับชุมชน ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาการตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ของตนเองได้ และส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ลดปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเยาวชนติดเกม ปัญหาความยากจน เป็นต้น

ปีงบประมาณ 2558-2559 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ภายใต้โครงการ 1 วิทยาเขต 1 ชุมชนเข้มแข็ง โดยวิทยาเขตปัตตานีได้เลือกพื้นที่ตำบลรูสะมิแล และตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เป็นชุมชนที่มหาวิทยาลัยสนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาชุมชนให้เกิดการพึ่งพาตนเอง และกลายเป็นชุมชนเข้มแข็งตามเป้าหมายสำคัญของโครงการ ดังนั้น เมื่อมหาวิทยาลัยเริ่มต้นดูแลและส่งเสริมให้ชุมชนมีการพัฒนาแล้ว ควรช่วยกันสนับสนุนให้ชุมชนมีความต่อเนื่องในการพัฒนาชุมชน และเกิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

และเพื่อส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่าสินค้าของชุมชนในจังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของชุมชนในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จึงควรมีการอบรมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการตลาดและชีวิตประจำวัน สามารถผลิตบรรจุภัณฑ์ใหม่ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รู้จักนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้ชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพและเกิดการพึ่งพาตนเอง

6. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนสามารถออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ได้
- 2) เพื่อพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชน
- 3) เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง

7. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ (ตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์)

- 1) ชุมชนสามารถออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนได้
- 2) ตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์มีความเป็นอัตลักษณ์ชุมชน
- 3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง

8. ความสอดคล้องกับพันธกิจหลักและตัวชี้วัดประกันคุณภาพด้านบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

(สามารถระบุได้มากกว่า 1 ข้อ และจะต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ)

สอดคล้องกับพันธกิจ พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและ 1 หลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้ผู้ใช้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ในหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้ในศาสตร์ด้านการสื่อสาร สามารถจัดการองค์ความรู้ที่มีอยู่ และใช้เครื่องมือสื่อสารที่เหมาะสม และมีหลากหลายรูปแบบมาช่วยในการเผยแพร่ความรู้ไปยังชุมชนบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้
- 2) เปิดโอกาสให้ตัวแทนชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนได้เรียนรู้การพัฒนาตนเอง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่ชุมชนที่สามารถสร้างรายได้ด้วยตนเอง และพึ่งพาตนเองได้

8.1 มีการบูรณาการกับการเรียนการสอน (โปรดระบุรายละเอียด) ...อาจารย์สาขาวิศวกรรม การออกแบบและสร้างสรรค์สื่อสามารถนำองค์ความรู้ที่ใช้สอนในรายวิชา 873-225 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และ 873-325 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ มาปรับใช้ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของชุมชน และส่งเสริมให้นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาดังกล่าวนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสินค้าชุมชน นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เกิดการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จริง

8.2 มีการบูรณาการกับการวิจัย (โปรดระบุรายละเอียด)-.....

8.3 มีการบูรณาการกับการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (โปรดระบุรายละเอียด) ...การพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์โดยการส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชน เป็นการออกแบบบนพื้นฐานความรู้ของสินค้าชุมชน ทราบถึงที่มาที่ไปของการผลิตสินค้าชุมชน ความเป็นปราชญ์ชุมชน ความมีเอกลักษณ์ชุมชนในด้านศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นจุดเด่นของชุมชน จะนำเสนอผ่านตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้คงอยู่คู่ชุมชนต่อไป

8.4 พัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน ...การพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนเป็นการยกระดับคุณภาพสินค้าของชุมชน ส่งเสริมให้สินค้าชุมชนมีความน่าสนใจ สร้างรายได้เพิ่มขึ้น กลุ่มอาชีพสามารถนำรายได้ที่เกิดขึ้นไปพัฒนาคุณภาพชีวิตในครอบครัว ในอนาคตเมื่อสินค้าเป็นที่ต้องการในท้องตลาด กลุ่มอาชีพในชุมชนมีการรวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ สามารถนำผลกำไรมาช่วยในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

9. แผน/วิธีดำเนินการ

วิธีการดำเนินงาน	สัปดาห์ที่	กุมภาพันธ์ 2561				มีนาคม 2561			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1. จัดประชุมวางแผนการดำเนินงาน									
2. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมรับสมัครและชุมชน/ผู้ประกอบการที่ต้องการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ และเชิญหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม									
3. ดำเนินกิจกรรมอบรมการออกแบบและพัฒนาตราสินค้า/บรรจุภัณฑ์ ร่วมกับชุมชน 3 วัน 3.1 ชุมชนเรียนรู้ทักษะงานออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ 3.2 ชุมชน ศึกษาผลิตภัณฑ์สินค้าเดิม และพัฒนาปรับปรุงสินค้าที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชน โดยมีคณาจารย์และนักศึกษาศาขานวัตกรรมการออกแบบและสร้างสรรค์สื่อให้คำปรึกษา									
4. ชุมชน คัดเลือกผลิตภัณฑ์ตัวอย่างที่มีการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่ส่งเสริมการขายที่ดี									
5. รายงานผลโครงการ									

10. ประเภทโครงการ

(✓) โครงการใหม่

() โครงการต่อเนื่อง (แนบผลการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อชุมชนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ)

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

11.1 ผลผลิต (output) ชุมชนได้รับการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ชุมชน ซึ่งเป็นผลงานจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน คณะวิทยาการสื่อสาร ในการพัฒนาสินค้าชุมชน

11.2 ผลลัพธ์ (outcome)

- 1) เกิดความร่วมมือกันระหว่างชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการร่วมกันพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์
- 2) สินค้าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ เป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับ และเป็นที่ต้องการในท้องตลาด

11.3 ผลกระทบ (impact) ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ สินค้ามีมาตรฐาน และได้รับการยกระดับคุณภาพสินค้า กลายเป็นสินค้า OTOP (1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์) สินค้าประจำตำบลมีความหลากหลายมากขึ้น ผู้บริโภคเปลี่ยนค่านิยมจากการบริโภคสินค้าในท้องตลาด เป็นสินค้าชุมชนที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม รายได้หมุนเวียนในชุมชนเมื่อมีมากขึ้น ส่งผลให้ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน จึงอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาสินค้า นำไปสู่การพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน